

Una tècnica de l'hospital del Mar revisa una mamografia digital a la unitat de càncer de mama del centre ■ QUIM PUIG

Mamografies als 40?

CONTROVÈRSIA • La majoria de països europeus continuen fent detecció precoç del càncer de mama a partir dels 50 anys, mentre que alguns metges recomanen controls a partir dels 40 **CANVI** • Els darrers estudis indiquen que el cribratge també pot ser eficaç en determinats grups de dones joves, gràcies a la millora diagnòstica que ofereix la tecnologia digital

Marta Ciercoles
BARCELONA

El càncer de mama és el més freqüent entre les dones, fins al punt que es calcula que una de cada vuit dones desenvoluparà un tumor d'aquesta mena al llarg de la seva vida. No obstant això, segons les dades de centres de referència, com l'Institut Català d'Oncologia (ICO) o l'hospital del Mar de Barcelona, actualment el 85% de les dones que pateixen un càncer de mama sobreviuen cinc anys després del diagnòstic i el 80%, deu anys després. Els experts atribueixen una bona part d'aquest èxit als programes de detecció precoç que, a Catalunya, la sanitat pública ofereix a totes les dones d'entre 50 i 69 anys. El programa de cribratge de càncer de mama es basa en la realització d'una mamografia cada dos anys a totes les dones d'aquestes edats. L'objectiu és detectar els tumors en l'estadi més inicial possible i una bona mostra de la seva eficàcia és que, entre les dones diagnosticades dins del programa, la supervivència als cinc anys augmenta fins al 90%.

Però la consolidació i els bons resultats dels programes de cribratge de càncer de mama a la majoria de països occidentals han acabat generant una nova demanda entre les dones més joves de 50 anys, que es pregunten per què elles no es poden beneficiar d'una prestació sanitària que aconsegueix salvar centenars de vides. La controvèrsia també està sobre la taula dels professionals, que fa temps que debaten en fòrums científics la conveniència o no d'avançar l'edat de les dones a qui es fan mamografies periòdiques.

Els sistemes públics de salut consideren que el cribratge només és eficaç entre els 50 i els 69 anys

El 25% dels càncers de mama es diagnostiquen a dones menors de 50 anys. A aquestes edats també són més freqüents els tumors agressius. No obstant això, el doctor Francesc Macià, responsable del programa de cribratge de càncer de mama de l'hospital del Mar, recorda que les guies europees recomanen

el cribratge entre els 50 i els 69 anys "perquè són les edats en què se n'ha demostrat l'eficàcia a l'hora de reduir la mortalitat de manera significativa". Aquesta és la directriu que se segueix a la majoria dels sistemes sanitaris públics europeus (amb algunes excepcions, entre les quals, les del País Valencià i Navarra, que han inclòs als seus programes dones a partir dels 45 anys), però Macià reconeix que als Estats Units —on no hi ha programes de detecció precoç a càrrec de la sanitat pública— els metges recomanen mamografies anuals a partir dels 40 anys. "Quan aquest missatge arriba aquí, genera confusió", assegura.

En dones menors de 50 anys, "la mama acostuma a ser més densa", explica Macià, i això dificulta la detecció de possibles tumors a través de la imatge que ofereix el mamògraf. "Es donen més falsos positius i també més falsos negatius", afirma el doctor. El problema dels falsos positius és que "per descartar el tumor, hem de fer més exploracions i biòpsies i generem molta angoixa a les dones", argumenta Macià. A més del trasbals, també hi ha una raó econòmica que Macià no nega, però asse-

50

percent dels càncers de mama es diagnostiquen en dones de 50 a 69 anys, edats a les quals s'adreça el programa de detecció precoç de la sanitat pública catalana; el 25% dels tumors de mama afecten dones per sota dels 50 i el 25% restant es detecta en majors de 69 anys.

gura que no és el principal motiu per excloure les dones menors de 50 anys del cribratge.

Al marge de les directrius del Departament de Salut, la darrera enquesta de salut mostra que actualment el 70% de dones menors de 50 anys es fan mamografies amb certa periodicitat, la majoria a la sanitat privada, però, segons Macià, també a la pública, derivades per metges que segueixen les directrius dels Estats Units. Aquest expert assegura que les dones "tenen molt assumit el tema de la prevenció" i afirma que les coses podrien començar a canviar ben aviat pel que fa a avançar l'edat de les mamografies als 45 anys. Un factor decisiu ha estat la introducció progressiva de la mamografia digital, que ofereix imatges de molta més qualitat i ha millorat moltíssim la capacitat diagnòstica del radiòleg en pacients joves. En aquest context, cada cop hi ha més estudis que suggereixen que és possible definir grups de risc a partir dels 45 anys (tenint en compte patologies prèvies de la dona, història familiar, densitat mamària, etc.) per oferir el cribratge personalitzat a algunes dones per sota dels 50. ■